

Protinárodní politik Hamáček hodlá změnit volební systém, republiku by rád viděl jako jeden obvod, stejně jako u hlasování do Evropského parlamentu.

- CZ24 News | 24. ledna 2020

ČESKO: Až dosud jsme byli zvyklí před sněmovními volbami vídat billboardy s obličejí čtrnácti regionálních lídrů. To by se do budoucna mohlo změnit. Ministr vnitra a šéf ČSSD Jan Hamáček si pohrává s revoluční myšlenkou. Vytvořit pro volby do Poslanecké sněmovny místo čtrnácti volebních obvodů pouze jediný, stejně jako u hlasování do Evropského parlamentu.

Tímto krokem by posílil autoritu předsedů politických stran. Inspiraci našel podle svých slov na Slovensku.

„Při jednom obvodu bychom měli jednoho lídra dvěstěčlenné kandidátky. Odpadly by debaty o potřebném množství hlasů ke zvolení,“ řekl vicepremiér s odkazem na fakt, že počet hlasů nutných ke zvolení poslance se nyní kraj od kraje liší. Změna by měla dopad i dovnitř stran, v nichž by oslabili regionální bossové.

Kvůli úpravě zákona o volbách se už zpracovává analýza. „Zadal jsem svému náměstkovi Petru Mlsnovi (náměstek pro řízení legislativy, státní správy a územní samosprávy – pozn.red.), aby spočítal, jak by volby při takovém systému dopadly,“ uvedl Hamáček, který chce uvnitř sociální demokracie rozprout debatu o zásadní změně způsobu voleb. A to už na dnešním setkání zhruba tři set zástupců strany v Hradci Králové.

Jeho nadšení ale nesdílejí všichni odborníci. „Odstraní se sice nerovnosti v proporcionalitě krajů, ale způsobů, jak toho dosáhnout, je víc. A tento je ten nejjednodušší a nejhloupější,“ řekl serveru Lidovky.cz expert na volební systémy Tomáš Lebeda z Univerzity Palackého.

Zvažovaná změna podle něj nedává smysl ani v politické rovině. „Návrh podporuje vše, v čem je slabá ČSSD a naopak silný její koaliční partner z ANO,“ myslí si politolog s odkazem na dominantní pozici Andreje Babiše. Sociolog Jan Herzmann upozornil, že změna by nahrávala některým malým stranám.

Hamáček bude další postup projednávat i s prezidentem, jemuž se prý nelíbí třeba nápad zkrátit volby na den či ukončit doručování volebních lístků domů.

Kromě zpřehlednění by model s jediným volebním obvodem měl podle Hamáčka ještě jednu výhodu: „Odpadla by polemika nad tím, kam poputují hlasy od krajanů v zahraničí,“ řekl vicepremiér. Hlasy „z ciziny“ se nyní přiřazují k některému ze čtrnácti krajů prostřednictvím losu.

„Ve dvou dosud posledních sněmovních volbách to padlo na velké kraje, tam to s výsledky nepohnulo, ale třeba v případě Karlovarského kraje by už to mohlo být znát,“ vysvětlil Hamáček.

Z pohledu sociologa a odborníka na výzkumy veřejného mínění Jana Herzmannu by z navrhované změny profitovaly i malé strany. „Výhoda by to byla třeba pro KDU-ČSL a STAN, jež nepůsobí zcela

plošně po republice. Měly by vyšší šanci získávat voliče. Například lidovci by třeba ve středních Čechách mohli říkat: ‚Nebojte se nás volit, Morava nás podrží a váš hlas nepropadne.‘,“ řekl Herzmann.

System by podle něj byl srozumitelnější také pro voliče. „V čele strany by stál člověk, který je vlastně kandidátem na premiéra, což je přehlednější než čtrnáct krajských lídrů,“ řekl sociolog s tím, že průměrnému voliči by nevadily ani dlouhé kandidátní listiny, neboť ten zpravidla čte vždy jen prvních pár jmen.

Model s jedním volebním obvodem by výrazně oslabil regionální organizace partají. „Pro krajské organizace jakékoliv strany je vždy velmi špatná zpráva, že o podobném návrhu jejich stranické centrum vůbec uvažuje. Znamená to významnou centralizaci v rozhodování. Nepřekvapilo by mě, kdyby s tím přišlo hnutí ANO. Naopak pro tradiční stranu, tedy třeba ČSSD, jež klade důraz spíš na program než na lídra, to vůbec nedává smysl,“ uvedl politolog Tomáš Lebeda.

Hamáčkova inspirace Slovenskem podle něj také nesedí. „Tam to zaváděl Vladimír Mečiar, jelikož chtěl být lídrem pro celou zemi,“ řekl Lebeda.

Michal Bernáth , Martin Shabu